

ZAPISNIK

sa Osme sjednice Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore, održane 11. maja 2021. godine

Sjednica je počela u 10 sati.

Odborom je, na sjednici, predsjedavao poslanik dr Srđan Pavićević, predsjednik Odbora.

Sjednici Odbora su prisustvovali poslanici, članovi Odbora: dr Strahinja Bulajić, Maja Vukićević, dr Vladimir Dobričanin, Milosava Paunović, dr Albin Ćeman, dr Tamara Vujović, dr Jevto Eraković, mr Ivan Mitrović, dr Halil Duković i mr Boris Mugoša.

Sjednici Odbora je, u skladu sa članom 55 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovala poslanica Lidija Kljajić.

Pored članova Odbora sjednici su prisustvovali: Janko Odović, državni sekretar u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, Danica Kaščelan, načelnica Službe za finansijske poslove u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, Bojan Paunović, generalni direktor Direktorata za državni budžet u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, Tamara Ivković načelnica u Direktoratu za državni budžet u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, Tamara Gačević, načelnica u Direktoratu za državni budžet u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, Veljo Čađenović, državni sekretar u Ministarstvu zdravlja, Vesna Golubović, načelnica Službe za finansije i opšte poslove u Ministarstvu zdravlja, Milena Lipovina-Božović, državna sekretarka u Ministarstvu ekonomskog razvoja, Jadranka Milošević, direktorica Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, Persida Kažić, v.d. pomoćnice direktora Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, Kemal Đečević, direktor Fonda rada, Dragoslav Ščekić, v.d. direktora Fonda za zdravstveno osiguranje, Iva Globarević, savjetnica u Službi za administrativnu podršku organu upravljanja u Fondu za zdravstveno osiguranje, Svetlana Krgović, pomoćnica direktora Zavoda za zapošljavanje, Srđan Manojlović, pomoćnik direktora za finansijska pitanja Kliničkog centra Crne Gore i Nisera Mekić, rukovodilac Službe za javne nabavke Kliničkog centra Crne Gore.

Rad sjednice pratili su akreditovani novinari.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED:

Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu

Predsjednik Odbora dr Srđan Pavićević se, nakon uopštenih napomena o Predlogu zakona o budžetu za 2021. godinu, kroz nekoliko navoda osvrnuo na oblasti iz nadležnosti Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje. U tom smislu je naglasio da je, sa aspekta Odbora, bitno istaći da izdvajanja za bruto zarade, penziona i socijalna davanja nisu

umanjivana već će ona rasti i u 2021. godini, kao rezultat planiranog usklađivanja, shodno zakonima koji regulišu ova prava. Ukupna sredstava predviđena za oblast zdravstva su planirana u iznosu od 306,78 miliona eura što čini 12,5% ukupnih izdataka budžeta za 2021. godinu, dok su sredstva za socijalno staranje planirana u iznosu od 560,55 miliona eura ili 22.83% ukupnih izdataka. Ukupno umanjenje budžeta uglavnom se odrazilo na budžetske jedinice iz nadležnosti Odbora, međutim postoji porast planiranih sredstava kod Zavoda za zapošljavanje - za 12,67%, Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje - za 1,22% i Fonda za zdravstveno osiguranje - za 7,36%. Osvrćući se na oblast zdravstva naveo je uporedne podatke iz zemalja regiona i Evrope, ističući da su u Evropskoj uniji zdravstveni sistemi na udaru u posljednje tri decenije, što je prouzrokovano starenjem populacije, produžavanjem životnog vijeka i rasta hroničnih bolesti.

Janko Odović, državni sekretar u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja predstavio je planirana sredstva za budžetske jedinice iz nadležnosti Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje. Predlogom zakona o budžetu, za oblast zdravstva, planirana su sredstva u iznosu od 304,79 miliona eura. Za Fond za zdravstveno osiguranje opredijeljena su sredstva u iznosu od 301,93 miliona eura. U okviru Fonda planirana su sredstva za Institut za javno zdravlje u iznosu od 8,21 miliona eura. Najveći iznos planiranih sredstava Fonda namijenjen je za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca, u iznosu od 124,92 miliona eura, i predstavljaju ukupne bruto zarade svih zaposlenih u javnim zdravstvenim ustanovama, uključujući i povećanje zarada za 2021. godinu, za 3%. Za pružanje usluga zdravstvene zaštite planirano je 134,11 miliona eura. Za snadbijevanje javnog zdravstvenog sistema lijekovima i medicinskim sredstvima planiran je iznos od 90,23 miliona eura, dok je za ostvarivanje ostalih prava iz oblasti zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja planirano 26,68 miliona eura. Ministarstvu zdravlja planirana su sredstva od 2,28 miliona eura od čega za ljekarsku, farmaceutsku, fizioterapeutsku i stomatološku komoru 0,10 miliona eura. Najveći dio sredstava odnosi se na bruto zarade i doprinose na teret poslodavca u iznosu od 0,92 miliona eura. Za transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru sredstva su planirana u iznosu od 0,74 miliona eura. Što se tiče socijalne zaštite, za 2021. godinu, novinu predstavljaju sredstva za isplatu dječijih dodataka, za djecu uzrasta do 6 godina, čija je primjena planirana za IV kvartal tekuće godine. Programom Socijalna zaštita, u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, planirana su sredstva u iznosu od 104,63 miliona eura i realizovaće se kroz devet aktivnosti. Najveći dio sredstava odnosi se na isplatu prava iz oblasti socijalne zaštite, 83,28 miliona eura. Subvencije su planirane u iznosu od 3,5 miliona eura, u skladu sa Uredbom o snadbijevanju ranjivih kupaca električnom energijom. Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca planirani su u iznosu od 11,38 miliona eura u skladu sa granskim kolektivnim ugovorom za socijalnu djelatnost. Kapitalni budžet za ovu oblasti je 1,39 miliona eura, od čega 41.000 eura za Dom starih u Podgorici i 980.000 eura za Dom

starih u Nikšiću. Sredstva za Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje planirana su u iznosu od 454,07 miliona eura, od čega se najveći dio odnosi na prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, 445,45 miliona eura. Doprinosi za zdravstvenu zaštitu penzionera planirani su u iznosu od 4,16 miliona eura. Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga planirane su u iznosu od 450.000 eura i odnose se na aktivnosti odmora i oporavka penzionera po povoljnim uslovima. U daljem izlaganju Odović je obrazložio planirana sredstva za ostale programe u okviru Fonda PIO, kao i planirana sredstva kod drugih budžetskih jedinica iz nadležnosti Odbora: Zavod za socijalnu i dječju zaštitu, Socijalni savjet, Zavod za zapošljavanje i Fond rada.

Veljo Čadenović, državni sekretar u Ministarstvu zdravlja istakao je da, ako se nastavi trend potrošnje izazvan pandemijom COVID-19, projekcija je da će troškovi domova zdravlja i bolnica iznositi oko 54 miliona eura, do kraja tekuće godine, što predstavlja rast od oko 37% na ukupnom nivou potrošnje. S tim u vezi, naglasio je da je Klinički centar Crne Gore zabilježio porast potrošnje od čak 43%. Budžet Ministarstva zdravlja smanjen je u odnosu na prethodnu godinu, ali to neće uticati na funkcionisanje Ministarstva, zaključio je Čadenović. Takođe, govorio je o uticaju Covida-19 na cjelokupni zdravstveni sistem kao i o, uvijek aktuelnom, problemu nedostajućeg kadra u zdravstvu.

Milena Lipovina Božović, državna sekretarka u Ministarstvu ekonomskog razvoja predstavila je sredstva opredjeljena u okviru Ministarstva, konkretno planirana kroz program Politika tržišta rada. Svrha ovog programa je unapređenje politike tržišta rada, kroz aktivnosti koje imaju za cilj unapređenje prava iz radnih odnosa, sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu, mjera sigurnog i zdravog radnog mjesta, efikasnijeg pristupa tržištu rada kao i mjera profesionalne rehabilitacije i socijalne uključenosti. Opisujući program, koji je podijeljen u dva potprograma, govorila je o socijalnoj uključenosti nezaposlenih lica sa invaliditetom, izradi opšteg kolektivnog ugovora, radnim grupama koje se odnose na probleme tržišta rada, komisijama za sprovođenje zakona kojima se regulišu radni odnosi i drugim stvarima vezanim za ovu oblast. Istakla je da novinu, u odnosu na prethodni period, predstavlja potprogram koji se tiče profesionalne rehabilitacije i, s tim u vezi, obrazložila je način funkcionisanja i planirana sredstva Centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Dragoslav Šćekić, v.d. direktora Fonda za zdravstveno osiguranje rekao je da je 301,94 miliona eura, koliko je planirano za Fond za zdravstveno osiguranje, iznos koji bi trebao u potpunosti da obezbijedi kvalitetno funkcionisanje zdravstvenog sistema. Istakao je da je Fond dužan blizu 40 miliona i da se, kroz planiranje budžeta, moralo računati i na ta sredstva. Blizu 40% sredstava planiranih sredstava odnosi se na lijekove, što je iznos od 90,24 miliona eura, čime se nastavlja trend rasta ovih sredstava iz godine u godinu. Izdvajanje za zdravstvenu zaštitu i liječenje van Crne Gore i liječenje van sistema javnih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori planirano je u iznosu od 15,3 miliona eura, od čega 7,6 miliona za

liječenje van države, a ostatak sredstava za liječenje van sistema javnih zdravstvenih ustanova. Zaključio je da sredstva, planirana u ovom iznosu, pokazuju slabosti zdravstvenog sistema, u smislu da sistem ne može odgovoriti potrebama građana. Naglasio je intenciju Fonda da, prilikom raspodjele sredstava, ušteda bude na maksimalnom nivou kako bi se omogućila što bolja zdravstvena usluga i kvalitetniji zdravstveni sistem. Na pitanje predsjednika Odbora dr Srđana Pavićevića - *koliki je, u prosjeku, rashod za zdravstvo po glavi stanovnika koji ide na teret pacijenata, s obzirom da su javni rashodi za zdravstvo po glavi stanovnika u Crnoj Gori 508 dolara* – odgovorio je da nije u mogućnosti da, na sjednici, iznese tačan podatak vezano za pitanje poslanika Pavićevića, ali je istako da su izdvajanja za zdravstvo, iz godine u godinu, veća, s tim što treba utvrditi da li se sa povećanjem tih sredstava poboljšava kvalitet usluge i zdravstvene zaštite. Istakao je da Crna Gora ima najbolju i najširu listu lijekova u regionu i da se ona dodatno revidira sa novim lijekovima koji će unaprijediti farmakoterapiju.

Jadranka Milošević, direktorica Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje istakla je da predloženi budžet Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje omogućava nesmetano izvršavanje obaveza po osnovu isplate prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Tokom svog izlaganja predstavila je raspodjelu budžetskih sredstava po potprogramima i aktivnostima u okviru programa Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja i socijalne potrebe korisnika prava. Projekcija sredstava je vršena na osnovu analize kretanja broja penzionera u prethodnom periodu kao i očekivanog priliva novih penzionera. Posebno je istakla nastavak realizacije socijalnog programa kroz brigu o poboljšanju materijalnog položaja penzionera.

Kemal Đečević, direktor Fonda rada rekao je da je nivo i obim predloženog budžeta za Fond rada dovoljan da Fond ažurno i uredno izmiruje sva prava zaposlenih proistekla iz radnog odnosa, koji je prestao usljed stečaja. Naglasio je da je, ovim predlogom zakona, izostavljeno značajno polje, insolventnost i poremećaji u poslovanju, čiju je neophodnost, na najbolji način, pokazala pandemija COVID-19, koja je prouzrokovala poteškoće u poslovanju kod značajnog broja poslodavaca. Sredstva opredjeljena za Fond jesu dovoljna da pokriju prava zaposlenih iz osnova stečaja, ali skoro 60% sredstava idu u druge namjene, što je izazvano upravo nedostatkom dijela insolventnosti i poremećaja u poslovanju.

Srdan Manojlović, pomoćnik direktora za finansijska pitanja Kliničkog centra Crne Gore rekao je da se najveći troškovi u KCCG-u odnose na zarade zaposlenih i troškove lijekova i medicinskog potrošnog materijala. Projektovana sredstva za bruto zarade za 2021. godinu iznose 36,9 miliona dok su ostala lična primanja projektovana u neto iznosu od 580.000 eura. Manojlović je, u svom izlaganju, obrazložio na koji način prijem u radni odnos specijalizanata, privremena spriječenost za rad zaposlenih, prijem novozaposlenih, prekovremeni i dopunski rad utiču na planiranje budžeta KCCG. Ukupna sredstva potrebna

za bruto zarade i ostala lična primanja iznose 37,48 miliona eura, ukupan plan nabavke lijekova predviđen je u iznosu od 24,5 miliona eura dok je utvrđeno da su stvarne potrebe za medicinskim potrošnim materijalom 17,6 miliona eura. Takođe, govorio je o sredstvima za: servis medicinskih aparata, građevinsko održavanje, održavanje i servisiranje nemedicinske opreme, nabavku i održavanje softvera, osiguranje zaposlenih i imovine kao i o sredstvima za dodjeljivanje specijalizacija i subspecijalizacija, te edukacije koje se u kontinuitetu sprovode.

Svetlana Krgović, pomoćnica direktora Zavoda za zapošljavanje kazala je da je budžet za ZZZCG planiran u iznosu od 39,16 miliona eura i podijeljen na četiri potprograma: *profesionalna rehabilitacija, mjere aktivne politike zapošljavanja, stručni i operativni poslovi i pasivne mjere tržišta rada*. Od ukupnih sredstava 17 miliona eura je planirano za novčane naknade nezaposlenim licima, među njima i 12.360 lica sa invaliditetom. Za *profesionalnu rehabilitaciju* planirana su sredstva u iznosu od 10,3 miliona eura i potprogram obuhvata četiri aktivnosti. U okviru potprograma *mjere aktivne politike zapošljavanja*, za aktivnost *direktno otvaranje radnih mjesta*, planirana su sredstva u iznosu od 815.000 eura.

Dr Vladimir Dobričanin, član Odbora je kazao da, s obzirom na situaciju izazvanu pandemijom korona virusa, ne može se očekivati da predloženi budžet bude razvojni, već krizni. U svom izlaganju osvrnuo se na dugove zdravstvenog sistema, veliku potrošnju lijekova uzrokovanu pandemijom, veliku potrošnju testova za korona virus i nedostatak ljekara. Naglasio je da je, prilikom planiranja budžeta, važno predviđati i situacije koje su izazvane pandemijom. Podsjetio je da je, od 80-ih godina pa do danas, bilo pet pandemija koje su odnijele preko 30 miliona života. Istakao je značaj ljudskih resursa za zdravstveni sistem i naglasio da njihov ostanak u sistemu treba obezbijediti privilegijama koje im pripadaju. Takođe, istakao je značaj kontinuirane medicinske edukacije, koja je značajna u zdravstvenom sistemu. U svom izlaganju podsjetio je da su privatni i javni zdravstveni sistem, po Ustavu Crne Gore, izjednačeni, i istakao da je potenciranje privatno-javnog partnerstva suštinski bitno za razvoj javnog zdravstva. Na kraju, naveo je da podržava sve reforme, ali da je potrebno što prije izaći iz krize, kako bi se stvorila mogućnost da se svi zaposleni u sistemu ekonomski stimulišu.

Dr Jefto Eraković, član Odbora istakao je da budžet za zdravstvo treba da bude ključna tema u svakoj godini, a pogotovo u godini kada je zdravstveni sistem suočen sa izazovima pandemije COVID-19. S tim u vezi, očekivano je da najviše budžetskih sredstava bude usmjereno na zdravstvo, međutim naglasio je da je kapitalni budžet od 1,9 miliona eura nedovoljan za ovu oblast. Govoreći o listi lijekova, u smislu raspoloživosti i dostupnosti lijekova, rekao je da ona treba da bude na ponos i ljekarima i pacijentima u Crnoj Gori i da raduje činjenica da će ta lista biti proširena. U smislu povećane potrošnje lijekova u prva četiri mjeseca ove godine, u odnosu na isti period prošle, istakao je potrebu za analizom, kako bi se utvrdilo

da li je to posljedica pandemije COVID-19. Poslanik Eraković je govorio i o nedostatku medicinskog materijala i lijekova, kao posljedici nemogućnosti raspisivanja tendera, kao i o zaradama zaposlenih, odnosno njihovim uvećanjima u prethodnom periodu.

Državni sekretar Ministarstva finansija i socijalnog staranja Janko Odović je, komentarišući izlaganje poslanika Jevta Erakovića, obrazložio sredstva planirana za kapitalni budžet u oblasti zdravstva i dao odgovore na konstatacije vezane za listu lijekova i zarade medicinskih radnika.

Lidija Kljajić, kao zainteresovana poslanica na sjednici Odbora, osvrnula se na izlaganja predstavnika potrošačkih jedinica govoreći o važnosti pacijenta, kao krajnjeg korisnika zdravstvenih usluga, o odgovoru zdravstvenog sistema izazovima pandemije, o zaradama zaposlenih u zdravstvu, opremljenosti bolnica kiseonikom i lijekovima kao i o listi lijekova uopšte. Komentarišući dug Fonda za zdravstveno osiguranje istakla je da je Crna Gora, u prethodnom periodu, napredovala na listi Evropskog zdravstvenog potrošačkog indeksa do 23. mjesta.

Mr Boris Mugoša, član Odbora, govoreći o socijalnoj zaštiti, kazao je da je budžet za ta prava planiran u iznosu manjem u odnosu na prošlu godinu, ali u procentualnom smislu, u odnosu na transfere za socijalnu zaštitu, sredstva su na istom nivo. Uzimajući u obzir posljedice aktuelne pandemije, izrazio je sumnju da će sredstva, planirana u tom iznosu, biti adekvatna. Istakao je da je diskriminatorni princip uvođenje dječjeg dodatka samo za djecu do šeste godine života, dok budžetom nije predviđeno povećanje tih sredstava za postojeće korisnike, koji predstavljaju najteže socijalne kategorije. Poslanik Mugoša je govorio o potrebi formiranja Alimentacionog fonda kao i o potrebi dodjele turističkih vaučera radnicima ustanova socijalne i dječje zaštite i, u tom smislu, istakao je da ove teme, uz povećanje dječijih dodataka za postojeće korisnike, treba definisati kao zaključke Odbora. Kada je riječ o zdravstvu, naglasio je da je osnovni problem te oblasti neusklađenost prava po osnovu zdravstva, kapaciteta da se ta prava ostvare i finansijskih sredstava za ostvarivanje tih prava. Govorio je o listi lijekova kao i o potrebi za novom Infektivnom klinikom i Klinikom za dermatovenerologiju u Podgorici. Takođe, istakao je problem rasta nezaposlenosti u odnosu na april prethodne godine, što se odražava kroz stopu nezaposlenosti od 24,3%, koja je za sedam procentnih poena veća nego prethodne godine. S tim u vezi, istakao je problem deficita zdravstvenih radnika, kao uvijek aktuelnu temu, njihovo napuštanje zdravstvenog sistema i nužnost povećanja njihovih zarada.

Ivan Mitrović, član Odbora je, tokom svog izlaganja, izrazio intetresovanje vezano za povećanje sredstava za zaposlene u ustanovama socijalne i dječje zaštite, sa 9,14 miliona eura na 10,97 milona eura, što predstavlja povećanje broja kadrova u ovim ustanovama za jednu šestinu ukupnog broja zaposlenih. Kritički se osvrnuo na zatvaranje centara za dnevne

boravke u Crnoj Gori od strane Ministarstva finansija i socijalnog staranja. S druge strane pohvalio je nastavak pružanja usluga geronto programa starim licima ali je istakao nužnost ukidanja participacije za ove usluge, s obzirom na aktuelnu situaciju u državi. U svom izlaganju osvrnuo se na odlaganje isplate dječijih dodataka, na uvećanje sredstava jednokratne novčane pomoći, povećanje broja korisnika dodatka za njegu i pomoć i, s tim u vezi, osvrnuo se na smjenu komisija za utvrđivanje broja ovih korisnika. Na kraju izlaganja, naglasio je potrebu poboljšanja statusa za 913 zaposlenih u ustanovama socijalne i dječje zaštite i konstatovao nedostatak novih projekata u toj oblasti.

Državni sekretar Ministarstva finansija i socijalnog staranja Janko Odović, komentarišući izlaganje poslanika Ivana Mitrovića, rekao je da je povećanje sredstava za jednokratne novčane pomoći dio paketa koji je Vlada usvojila za pomoć građanima i privredi. Što se tiče izdvajanja za povećanje broja zaposlenih u ustanovama socijalne zaštite, naglasio je da se to odnosi na domove starih koji se otvaraju u Podgorici i Nikšiću. Povećanje broja korisnika dodatka za njegu i pomoć uslovljeno je činjenicom da komisije nisu radile tokom pandemije izazvane korona virusom.

Halil Duković. Član Odbora rekao da je predloženi budžet za oblast zdravstva veći za 12 miliona ali da je upitno što su smanjena izdavanja za lijekove i medicinska sredstva. Imajući u vidu da je crnogorsko društvo populacija koja sve više stari, što stvara potrebu za povećanom brigom zdravstvenog sistema, mišljenja je da će, do kraja godine, biti neophodno vršiti rebalans budžeta Fonda za zdravstveno osiguranje. Takođe, istakao je kao problematično smanjenje izdvajanja za nacionalne preventivne programe, jer se u medicini uvijek treba voditi principom preventive. Saradnja sa privatnim zdravstvenim sektorom u značajnoj mjeri je podigla nivo zdravstvene zaštite i nije dobro smanjivati sredstva za taj vid saradnje, zaključio je Duković.

Odbor je, većinom glasova prisutnih članova (7 glasova „za“, 3 glasa „protiv“, poslanik Mugoša nije glasao), podržao Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu u dijelu koji se odnosi na potrošačke jedinice, koje su u nadležnosti Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Sjednica je završena u 13 sati.

**Sekretarka Odbora za
zdravstvo, rad i socijalno staranje**
Snežana Kaluđerović

**Predsjednik Odbora za
zdravstvo, rad i socijalno staranje**
dr Srđan Pavićević